

Psoriasis- og eksemforbundet

**Psoriasis i hudfolder
og genitalt
(psoriasis inversa)**

Hva er psoriasis inversa?

Psoriasis inversa eller «intertriginøs psoriasis» er en variant av vanlig psoriasis som kjennetegnes ved at den setter seg i fuktige og lukkede hudområder som armhuler, navle, i rumpesprekk, under brystene, i skrittet og i underlivet. Ordet *invers* brukes på psoriasis som typisk oppstår i områder der hud ligger mot hud, det vil si steder der huden ofte er tynnere.

Selv om utslettet er lokalisert der folk vanligvis ikke kan se det, kan invers psoriasis medføre betydelige fysiske og psykiske plager, spesielt i underlivet. Mindre inverse psoriasisforandringer trenger ikke å skape store problemer ved samleie, men mange vil likevel oppleve smerte og ubehag ved inverse forandringer i skjedeåpningen, i lysken eller på penishodet. Det er derfor ikke overraskende at spesielt unge mennesker med invers psoriasis kan føle seg hemmet i kjærlighetslivet. Mange føler seg flaue og unngår intime situasjoner. Det kan være vanskelig å la være å klø seg på intimsteder, og noen frykter at partneren vil synes at psoriasisen er frastøtende. Et råd til unge med invers psoriasis er å fortelle partneren om sykdommen tidlig i forholdet.

Invers psoriasis er ikke en kjønnssykdom, og sykdommen er heller ikke smittsom.

Forekomst

Det er gjort svært få undersøkelser som har avdekket hyppigheten av invers psoriasis. Tidligere anslo en at bare 3–7 prosent av psoriasispatientene hadde invers psoriasis¹. I en nyere større amerikansk studie ble invers psoriasis imidlertid rapportert hos ca. 20-30 prosent av psoriasispatientene². Pasienter med invers psoriasis har vist å skåre høyere på DLQI (dermatologisk livskvalitetsindeks) enn andre, men samlet sett er data for denne undertypen av psoriasis lite dokumentert. Fordi sykdommen har utslag på intime steder og mange har barrierer mot å snakke åpent om intime forhold, vil pasientgruppen ofte ikke oppgi hvilke plager de har.

Symptomer

Psoriasis inversa gir røde, glinsende flekker som ikke ligner det typiske «plakket» eller flasset man ser ved vanlig psoriasis. På farget hud kan flekkene fremstå som svært mørke. De er tydelig avgrenset i forhold til den friske huden. Hos kvinner med psoriasis i underlivet ses utslettet typisk mellom og rundt skamleppene, i lysken og på innsiden av lårene. Hos menn ses utslettet på innsiden av forhuden og glans penis i tillegg til i lysker.

Symptomer som ofte trekkes fram er smerter, svie og kløe. Spesielt gjelder dette ved inverse forandringer i lyske, penis/skjedeåpning og rumpesprekk. På disse stedene kan huden bli tynn og sprekke opp, og det oppstår smertefulle, overflatiske sår, såkalte *fissurer*. Spesielt for de pasientene som har utbrudd ved endetarmen, kan toalettbesøk være smertefullt. Ved manglende hygiene kan det for de verst stilte pasientene oppstå luktproblemer, som i verste fall kan bli svært stigmatiserende.

Lysbehandling med UVB-stråler har vist seg særlig effektiv ved invers psoriasis. På flere behandlingssteder, inkludert de fleste hudavdelingene ved norske universitetssykehus, tilbys UVB-sittelys som kommer bedre til på intimstedene nedentil.

Ettersom invers psoriasis setter seg i hudens fuktigste områder, gjelder det å holde huden så tørr som mulig. Velg løstsittende tøy med gjennomlufting, og bomull foran kunststoffer. Ved psoriasis i skrittet bør stramtsittende bukser og truser unngås. Hvis det er mulig, kan du legge et stykke bomullsstoff i de angrepne hudfoldene. Stoffet suger opp fukt og motvirker at hud gnisser mot hud. God kroppshygiene er viktig, spesielt rundt kjønnsorganene. Er huden svært irritert er selv den mildeste såpe for sterk. Vask heller kjønnsorganene én til to ganger daglig med lunkent vann. Merk imidlertid at store mengder vann kan gi oppbløting av huden, med påfølgende forverring av hudforandringene.

Be om hjelp fra en allmennlege eller en hudlege dersom du har psoriasis på følsomme områder. Invers psoriasis kan gi økt infeksjonsfare og kan påvirke livskvaliteten (jobb, forhold og sosialt liv). Potent behandling er derfor viktig.

1. Wang G, Li C, Gao T, Liu Y. *Clinical analysis of 48 cases of inverse psoriasis: a hospital-based study.* *Eur J Dermatol.* 2005;15:176–178.
2. J. F. Merola, T. Li, W.-Q. Li, E. Cho, A. A. Qureshi. *Prevalence of psoriasis phenotypes among men and women in the USA. Clinical and Experimental Dermatology* (2016) 41: 486 – 489.

Som ved vanlig psoriasis er noen arvelig disponert for invers psoriasis, men den kan også oppstå spontant uten noen åpenbar grunn. Sykdommen kan forverres av eksterne faktorer som trange klær som gnir mot huden, deodoranter og antiperspiranter, bind eller tamponger, grovt toalettpapir, trøske eller samleie.

Diagnostisering

Invers psoriasis kan være vanskelig å diagnostisere. Dersom man ikke har psoriasis andre steder på kroppen, kan legen forveksle invers psoriasis med andre hudsykdommer eller en soppinfeksjon. Noen ganger kan en finne *Candida* (en type sopp) i inverst psoriasisutslett, spesielt dersom pasienten er overvektig eller har diagnosen *diabetes mellitus* (sukkersyke). Dette kan komplisere behandlingen, som primært bør rette seg mot psoriasisforandringene og ikke bare mot soppen. Har du allerede psoriasis, eller dersom psoriasis forekommer i familien, bør du fortelle det til legen.

Hvordan behandles psoriasis inversa?

Psoriasis inversa behandles vanligvis med milde til mellomsterke steroidkremer, eventuelt i kombinasjon med antiseptika som har bakterie- og soppdrepende effekt. Det er viktig å smøre jevnlig med fuktighetskremer. Ulempen med kortisonkremer er at de kan gjøre den allerede tynne huden tynnere og mer sårbar. Legemidlene bør derfor brukes med kunnskap om bivirkningene.

D-vitaminsalve har vist god effekt ved invers psoriasis, men kan svi og brukes derfor i begrenset omfang genitalt. Det samme gjelder tjæresalve, som også kan gi svie i følsomme hudområder, noe som begrenser bruken. Bucky-stråler, en slags bløte røntgenstråler, kan forsøkes ved mistanke om *perianal* psoriasis, spesielt dersom tilstanden er sterkt kløende.

Kjerneverdier: Felleskap, kunnskap og engasjement

Hvordan bli medlem?

Innmeldingsskjema, oversikt over medlemskategorier, priser og generell informasjon om medlemskap finner du på www.hudportalen.no/medlemskap.

Medlemsfordeler

- Velkomstgave med utvalgte hudpleieprodukter
- Gratis veiledning, hjelp og informasjonsmateriell
- Medlemsbladet *Hud & Helse*, fire utgaver per år
- Tilgang til medlemsinnlogging - «Min side» - på hudportalen.no. Der kan du lese *Hud & Helse* i elektronisk utgave og handle en mengde varer til 15 % medlemsrabatt fra Komplett Apotek. Du kan i tillegg oppdatere medlemsinformasjonen din, lese fagartikler og hente oppdatert kunnskap fra PEFs egen videobank
- 15 % medlemsrabatt på en mengde varer, fri frakt til post i butikk og dørleveranse til kun 49,- hos Komplett Apotek. Mer informasjon på www.komplettapotek.no/pef
- 15 % rabatt på lysbehandlingsutstyr fra Scan-Med
- 15 % rabatt på lysbehandlingsapparatet Philips BlueControl
- 10 % rabatt på skolepenger til Den norske skolen på Gran Canaria
- 10 % på fullprisreiser fra Tyrkiareiser
- Rabatterte opphold på Scandic Hotels, Choice Hotels Scandinavia og Thon Hotels gjennom FFO-avtalen

Visjon:

En naturlig støttespiller for god helse!

Om Psoriasis- og eksemforbundet

Psoriasis- og eksemforbundet (PEF) er en landsomfattende interesseorganisasjon for personer med psoriasis, atopisk eksem, andre hudsykdommer og psoriasisartritt.

PEFs formål er å gjøre kroniske hudsykdommer og psoriasisartritt kjent, forstått og akseptert i samfunnet. Vårt mål er å sikre et godt behandlingstilbud uansett hvor i Norge du bor. PEF arbeider for å fremme forskning, styrke pasientrettigheter og gi god informasjon til medlemmer, pårørende og den øvrige allmennheten. Vi mener kunnskap om egen sykdom gir makt og økt livskvalitet for den enkelte.

Psoriasis- og eksemforbundet ble stiftet i 1962 og har cirka 5000 medlemmer fordelt på 19 fylkeslag og 45 lokallag.

Psoriasis- og eksemforbundet

Pb. 6547 Etterstad, 0606 OSLO

Tlf. 23 37 62 40 / E-post: post@pefnorge.no

Web: hudportalen.no og levmedpsoriasis.no

Brosjyren er utgitt av Psoriasis- og eksemforbundet. Innholdet er godkjent av seksjonsoverlege Kåre Steinar Tveit ved Hudavdelinga ved Haukeland Universitetssjukehus.

Foto: Istockphoto og Dr. Funk`s Hudklinikk.